

Kejserens nye klæder

*En koncert-opera frit efter H.C.Andersens eventyr
for symfoniorkester, kor (SSA) og solister.*

Libretto: Eva Sommestad Holten 2005©.

Librettoen bygger på fortællerteater-princip, hvor alle skifter mellem roller og fortælling.
Kursiv stil = Fortælling

Kor (SSA)   *Fortælling, hoffolk, folket & kejserens indre tanker*
Tenor   *Fortælling og de to bedragere*
Baryton   *Fortælling og Kejser*
Et barn med én replik

I.   [Kejseren i klædeskabet]

Baryton: *For mange år siden levede en kejser, som holdt så uhyre meget af
smukke, nye klæder, at han gav alle sine penge ud for ret at blive pyntet.*

Kor: Hoffolk: *Kejseren er i klædeskabet! Kejseren er i klædeskabet!*

Baryton: *Ja, dér var kejseren!*

Kejseren: *Ahh!! Så skønt, så dejligt!
Sarte silkestoffer, atlask, brokade...
Se de stramme skørter, de gyngende sløjfer, de stivede kniplinger..
Se mig....!*

Kor: Kejs. /indre tanker: *Stivede kniplinger, gyngende sløjfer – åh, se i spejlet!*

Baryton: Kejseren: *Se min figur! Det strammer, det gynger - se mig i spejlet!
Det er den skønneste kunst at ret pynte den kongelige krop! Voilà!*

Kor: Hoffolk: *Er kejseren i rådet? Nej, han er i klædeskabet!
Fanfar. Han er her! Tid til at se den næste kongelige kjole!
Nyd jeres kejser, det er da en fornøjelse !*

II.   [Bedragerne kommer til byen]

Tenor: *Men den dag, der var der kommet to bedragere til kejserens by.*

Kor: *Den første var den højeste, og han havde de fineste strømpebånd
i sløjfer.*

Tenor: Bedrager 1:   *Deres Excellence! Min Kejser!
Er der nogen højere dyd end dragtens perfektion,
end kroppens fordampning til kunst og til skønhedens spejl?
Hvad er mon større end at tale til Ånden gennem farve, form og duft?*

- Kor:** *Den anden havde lyserøde lommeclapper, og han talte fransk:*
- Tenor:** Bedrager 2: Monsieur l'Empereur! C'est la Beauté! La perfection de la réflexion...
- Baryton:** Kejseren: Se, to fremmede i vores fornøjelige lille by!
Man siger at de forstår at væve det dejligste tøj
- de smukkeste farver, de eventyrligste mønstre.
- Tenor:** Bedrager 1: [Hviskende:] Og tøjet har den forunderlige kraft,
at det bliver usynligt for den der er utilladeligt dum,
eller ikke duer til sit embede.
- Baryton:** *Kejserens interesse blev vakt:*
- Kejser: Tøjet bliver usynligt for den der ikke duer til sit embede.
Så kan jeg kende de kloge fra de dumme!
- Alle:** HVIS MAN ER DUM KAN MAN IKKE SE,
HVOR ENESTÅENDE DENNE KUNST ER.
- Baryton:** Kejseren: Så kan vi kende de kloge fra de dumme.
[Til bedragerne:] Det tøj må straks væves til mig!
- Tenor:** Bedrager 1: Det koster...
- Bedrager 2: Très cher....
- Baryton:** *Og Kejseren gav dem mange penge på hånden,*
- Tenor:** Bedrager 2: Plus cher..
- Baryton:** *...og de fik mere guld i poserne, meget guld i poserne.*
- Tenor:** Bedrager 1: Og vi små straks have det fineste silke, det prægtigste guld, perler,
indigo og cochenil.
- Baryton:** *Og kejseren rystede lidt på hånden, fordi det blev meget dyrt.*
- Tenor:** *Men da de to bedragerne blev alene, lagde de alt i deres egne poser – det
prægtigste guld, det fineste silke, perler, purpur indigo og cochenil.*
- Kor:** *Og de satte vævestolene op og lod som om de arbejdede.
Og hvor var de flittige, hænderne dansede over væven!*
- Tenor:** Bedrager 2: Voilà! Eh bien!
- Kor:** *Piff, piff, spolen går,
dunk, dunk, bommen slår.
Piff, dunk, piff, dunk.*

Tenor: Og de arbejdede på de tomme væve langt ud på natten.
 Hviskende: *Og alle i byen vidste, hvilken forunderlig kraft tøjet havde, og alle ville de se, hvor dårlig eller dum deres nabo var.*

III. [Kejseren sender embedsmænd til at inspicere tøjet]

Baryton: Kejseren: Nu gad jeg godt vide hvor vidt de er nået med tøjet,

Kor: *sagde kejseren.
 Men han var lidt underlig om hjertet ved at tænke på,
 at den der var dum intet kunne se.*

Baryton: Kejseren: Jeg sender først min gamle skikkelige minister!
 For han har forstand, og ingen passer sit embede som han.

Kor: *Og ministeren gik hen til bedragerne.*

Tenor : Bedrager 2: Ah, Monsieur le Ministre!

Kor: *Og bedragerne pegede på den tomme væv.
 [Kor og bedragerer peger.]*

Tenor : Bedrager 1: Er farverne ikke dejlige?
 Er mønstret ikke smukt?

Kor: *Men han kunne intet se, for der var ikke noget.
 Var han dum? Duede han ikke til sit embede?
 Det måtte ingen mennesker vide!*

Baryton: *Og ministeren fortalte kejseren at det behagede ham særdeles!
 Dette mønster, disse farver ... Ja, det var ganske allerkæreste!*

Kor: Hoffolk: De skønneste kulører!
 Det dejligste mønster!
 Ja, det er ganske allerkæreste!

Baryton: *Og kejseren sendte snart en anden skikkelig embedsmand hen for at se om tøjet snart var færdigt.*

Tenor : Bedrager 1: Træd nærmere! Er farverne ikke henrivende?

Bedrager 2: Bleu d' indigo,vermillon!

Bedrager 1: Og bemærk det fine mønster af kinesiske flad-finker!

Kor: *Men det gik ham som ministeren.
 Han kunne intet se.
 Det måtte ingen mennesker vide!*

Baryton: *Det fineste mønster af kinesiske flad-finker.
Ja, det er ganske allerkæreste,
sagde han til kejseren*

Kor: Hoffolk: De skønneste kulører!
Det dejligste mønster!
Ja, det er ganske allerkæreste!

IV. [Kejseren vil selv se tøjet.]

Baryton: *Nu ville Kejseren selv se tøjet, mens det endnu var på væven.*

Kor: *Piff, dunk, piff, dunk, piff, dunk
Væverne vævede af alle kræfter, uden trævl og tråd.
[Bedragerne væver af alle kræfter.]*

Tenor: Bedrager 2: [Ser pludseligt op fra væven]
Enfin , enfin, Monsieur l'Empereur! Bienvenu!

Bedrager 1: Kom nærmere!
Lad Dem opsluges af Kunstens mysterier!
Se mønstrets dirrende uro!
Se farvernes besnærende spil!!

Bedrager 2: La perfection de la séduction!!

Kor: Hoffolk: Ja, er det ikke magnifique!
Nu har vi noget virk'lig enestående i vores lille by!
Noget så fint og fornemt som var vi ude i den store verden!

Baryton: Kejseren: [For sig selv.] Hvad for noget! Jeg ser jo ingenting!
[Det indre mareridt får overtaget og bedrageres stemmer bliver fjerne]

Tenor: Bedrager 2: Monsieur l'Empereur?

Baryton: Kejseren: Ja, det er meget smukt!

Kor: Kejs. / tanker Er jeg virkelig uduelig?
Er jeg virkelig den dumme?

Baryton: Kejseren: Det har mit allerhøjeste bifald.

Kor: Kejs. /indre tanker: Dum og uduelig?

Tenor: Bedrager 1: Bemærk de yndige flad-finker,
monteret i dobbelt jaquard-spejlmønster!

Kor: Kejs. /indre tanker: Kun mig der intet ser...
Dum - uduelig – dum – uduelig - dum dum dum dumme...

- Tenor:** Bedrager 1: ...mærk flad-finkerne.!
- Baryton:** Kejseren [Fraværende:] Det er magnifique, nysseligt, excellent...
- Tenor:** Bedrager 2: [Med absolut autoritet:]
Exactement magnifique excellent!
- Baryton:** Kejseren: [Vågner op:] Til disse skikkelige mænd
giver jeg hermed ridderkorset og titel af første vævejunkere!
[Hænger ridderkors i knaphullet]
For de skønneste fremskridt i Kunstens tjeneste!

V. [Klæder bliver syet af tøjet, og Kejseren bliver klædt på.]

- Tenor:** Bedrager 1: Men kære Kejser!
Hvorfor ikke tage i klæder dette nye prægtige tøj
ved den store procession, der forestår?
- Kor:** *Så blev der travlt!*
- Tenor:** Bedrager 1: Lad 16 lys brænde hele natten,
så vi kan nå at få kejserens nye klæder færdige!
- Bedrager 2: Allez vite!
- Kor:** *Gennem vinduet så folk hvor travlt de havde;
De lod som tog de tøjet af væven,
de klippede i luften med store sakse,
de syede med synål uden tråd.*
- Tenor:** Bedrager 2: Attention!
- Bedrager 1: Kejserens nye klæder er færdige!
[Til kejseren] Deres højhed!! Mine herrer Ministre!
Se dette kunstværk i silke og brokade!
Se kjolen, se kappen!
Se det dejlige slæb! [Holder dem op]
- Alle:** MEN INGEN SÅ NOGET, FOR DER VAR IKKE NOGET.
- Tenor:** Bedrager 1: Tag straks Deres klæder af, kære Kejser,
og lad os allernådigst give det nye på herhenne ved spejlet.
- Baryton:** Kejser: Det er den skønneste kunst at ret pynte den kongelige krop!
Lad mig nyde min figur foran spejlet!
- [Påklædningsscene parallelt med det følgende: Tager ham om livet,
binder slæbet fast etc. Kejseren vender og vrider sig foran spejlet.]
- Tenor:** Bedrager 2: Ahh... Magie de transformation ..

- Kor:** *Ja, se dette kunstværk i silke og brokade!*
- Tenor:** Bedrager 1: Og mærk: Tøjet er så let som spindelvæv!
[Finurligt:]
Man skulle tro man havde ingenting på kroppen
- men det er just dyden ved det!
- Bedrager 2: La vertu mème!
- Baryton:** Kejser: La vertu mème..?
- Kor:** *Så let som spindelvæv...*
- Tenor:** Bedrager 1: Mærk det levantiske snit!
Mærk dobbeltkraven, kniplingskanten!
- Kor:** *...let som spindelvæv, ...spindelvæv
Dette kunstværk i silke og brokade.*
- Tenor:** Bedrager 2: Ahhh,...mmmm... Voilà! .
..Eh bien.... à point...
- [Stryger over dragten, tager fat i kroppen etc. som en kostumier.]
- Baryton:** Kejser: Ja, man skulle tro man havde ingenting på kroppen!!
- Tenor:** Bedrager 2: Moment, attention! Monsieur l'Empereur,
Bedrager 1: ...derude venter man allerede med tronhimlen!
- Kor:** *...og kejseren så sig en sidste gang i spejlet.*
- Baryton:** Kejseren: Ja, jeg er jo i stand ... Sidder det ikke godt?

[Bedragerne fortrækker diskret]

VI. [Den store procession].

- Kor:** *Og kejseren gik gennem gaderne under den dejlige tronhimmel,
og kammarherrerne gik og holdt i luften, og lod som om de bar det
dejlige slæb.*
- Kor:** Folket: Gud, hvor kejserens nye klæder er mageløse!
Hvilket dejligt slæb han har på kjolen!
Hvor det sidder velsignet!
Ja, det er en kostbar dragt!
[Kejseren nikker og vinker til folket.]
- Korpige:** Barn: Men han har jo ikke noget på!
- Kor:** Folket : Der er et lille barn der siger: Han har ikke noget på!

Han har ikke noget på !
Ha, ha! Han har jo ikke noget på!
[Spredt sig, accelererer, grin, lettelse.]

Baryton: Kejseren: ..De har jo ret... men jeg må holde..holde...
holde processionen ud!

Kor: Folket : Ha, ha, ha! Han har jo ikke noget på!

[Lys går ned til fokus på kun kejseren. Vi oplever hans mareridt.]

FINE